

UNIVERZITET U TUZLI

Filozofski fakultet

Odsjek: Njemački jezik i književnost

STUDIJSKI PROGRAM

II ciklusa studija

METODIKA NASTAVE NJEMAČKOG JEZIKA

Tihomila Markovića 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
+387 306 330/331, www.untz.ba, www.ff.untz.ba

Obavezni sadržaj studijskog programa koji se realizuje **od akademske 2019/2020. godine** (po redoslijedu kako slijedi):

Opći dio

1. Stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija II ciklusa

Završetkom drugog ciklusa studija, studijskog programa *Metodika nastave njemačkog jezika*, student stiče akademsko, odnosno stručno zvanje **Magistar njemačkog jezika i književnosti**, u skladu sa Spiskom akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja i Pravilnikom o korištenju akademskih titula i sticanju naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Tuzlanskom kantonu.

2. Uslovi za upis na studijski program

Pravo upisa na studijski program II ciklusa imaju sva lica koja su završila odgovarajući dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine (sa ostvarenih 240 ECTS bodova) odnosno odgovarajući četverogodišnji studij po predbolonjskom načinu studiranja. Odgovarajući dodiplomski studij je dodiplomski studij njemačkog jezika i književnosti. Način rangiranja prijavljenih kandidata je na osnovu prosječne ocjene ostvarene na prethodnom ciklusu studija.

3. Naziv i ciljevi studijskog programa

Naziv studijskog programa: **Metodika nastave njemačkog jezika**

Ciljevi ovoga ciklusa studija su:

- a) upoznati studente sa najvažnijim formalnim, funkcionalnim i interakcijskim teorijama i modelima usvajanja njemačkog jezika,
- b) predstaviti studentima temeljne postavke učenja i poučavanja njemačkog jezika,
- c) specijalizacija znanja iz primijenjene lingvistike, kao i opće i lingvistike njemačkog jezika,
- d) upoznati studente s temeljnim postavkama učenja i osnovnim principima i postupcima poučavanja njemačkog jezika,
- e) predstaviti studentima osnovne koncepte teorije nastave stranih jezika i pružiti im uvid u temeljne postavke teorije nastave stranog jezika,
- f) osposobljavanje za stručni i istraživački rad.

4. Trajanje II ciklusa i ukupan broj ECTS bodova

Trajanje u godinama:	jedna (1)
Sedmica godišnje:	trideset (30)
Ukupno ECTS:	60 ECTS

Studijski program II ciklusa *Metodika nastave njemačkog jezika* traje jednu akademsku godinu. Nastava se izvodi tokom dva semestra (zimski i ljetni) u toku jedne akademske godine, a svaki semestar traje 15 sedmica. U toku akademske godine student sluša 5 predmeta u I semestru i 2 predmeta u II semestru, koji ukupno nose 40 ECTS bodova, dok izrada završnog magistarskog rada nosi 20 ECTS bodova. Tako student stiče ukupno 60 ECTS kredita da bi stekao akademsko zvanje magistra.

Predmeti na studijskom programu su obavezni predmeti i nose odgovarajući broj kredita, što je utvrđeno nastavnim planom i programom. Nastava je preraspoređena tako da se 5 predmeta izvode u I (zimskom) semestru kroz 22 sata nastave sedmično, a u ljetnom semestru se slušaju 2 predmeta kroz 8 sati nastave sedmično (prvi dio semestra), bira tema i priprema izrada završnog magistarskog rada (drugi dio semestra). Ukupan broj kredita koji student treba skupiti na kraju master studija iz metodike nastave njemačkog jezika je 60 ECTS po godini odnosno 30 ECTS po semestru.

5. Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom (diplomom)

- a) Studenti će produbiti svoja znanja iz teorijskih postavki i aspekata procesa usvajanja njemačkog jezika,
- b) studenti će biti potaknuti na razvijanje kritičkog razumijevanja složenosti procesa usvajanja, obrade i upotrebe stranog jezika,
- c) studenti će produbiti svoja znanja iz područja teorije nastave stranih jezika,
- d) studenti će produbiti svoja znanja iz načela poučavanja stranog jezika, te metoda i postupaka poučavanja njemačkog kao stranog jezika,
- e) studenti će moći provoditi izvorna istraživanja, analizirati podatke i izvoditi zaključke,
- f) studenti će biti pripremljeni za nastavak školovanja na doktorskom studiju.

6. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija

Student može preći na studijski program II ciklusa *Metodika nastave njemačkog jezika* sa bilo kojeg drugog istog ili srodnog studijskog programa II ciklusa ukoliko ispunjava uslove za upis ovog studijskog programa, odnosno da ima završen dodiplomski studij/studij I ciklusa njemačkog jezika i književnosti odnosno germanistike u trajanju od četiri godine (sa ostvarenih 240 ECTS bodova). Odluku o srodnosti studijskog programa donosi Odbor drugog ciklusa studija *Metodika nastave njemačkog jezika*. Pri tome se priznaju ostvareni ECTS

bodovi na prethodnom studijskom programu. Odbor drugog ciklusa studija Metodika nastave njemačkog jezika određuje broj ostvarenih ECTS bodova za svaki kolegij pojedinačno.

7. Lista nastavnih predmeta i broj sati potreban za njihovu realizaciju, te pripadajući broj ECTS bodova

METODIKA NASTAVE NJEMAČKOG JEZIKA (60 ECTS)

NASTAVNI PREDMET	IX				X			
	P	AV	LV	ECTS	P	AV	LV	ECTS
Planiranje, organiziranje i istraživanje nastavnog procesa	1	0	3	6				
Metodičko-didaktički pristupi i kompetencije u nastavi njemačkog kao stranog jezika	2	0	4	6				
Didaktika i istraživanje medija: digitalni i analogni mediji u nastavi stranih jezika	1	0	3	6				
Društvo i kultura i interkulturalni dodiri u nastavi njemačkog kao stranog jezika	2	0	2	6				
Primijenjena lingvistika I	2	0	0	6				
Primijenjena lingvistika II					2	0	0	5
Pisanje naučnog i stručnog rada					2	0	1	5
Završni magistarski rad								20
UKUPNO	8	0	12	30	4	0	1	30

8. Uslovi upisa u sljedeći semestar, te način završetka studija

Način studiranja organiziran je po principima kolokviranja semestara i polaganja ispita na semestralnoj osnovi. Da bi prešli iz zimskog u ljetni semestar u toku akademske godine, studenti moraju kolokvirati (ispuniti predispitne obaveze i osigurati potpis da je nastava odslušana) iz svih predmeta iz prethodnog semestra, odnosno ostvariti 30 ECTS bodova. Uspješno odbranjen završni rad vrednuje se sa 20 ECTS.

Postupak odobrenja teme, izrade i odbrane završnog rada provodi se na način i po postupku utvrđenom Pravilnikom o završnom magistarskom radu na drugom ciklusu studija Univerziteta.

9. Način izvođenja studija

Kombinacija redovnog studija i učenja na daljinu.

10. Druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa

Opis programa

Planiranje, organiziranje i istraživanje nastavnog procesa (Unterricht entwickeln, gestalten und erforschen)

Studenti će u okviru ovoga kolegija razviti sposobnost za kritičku recepciju empirijskih studija o istraživanju nastavnog procesa, nadalje će razviti sposobnost za planiranje nastavnih jedinica te sposobnost za kritičku analizu udžbenika i nastavnog plana i programa. Poseban akcenat će se staviti na kvalitativne i kvantitativne metode istraživanja (npr. upitnik ili intervju, kvazi-eksperimenti, etnografija itd.), metodičke procese razvijanja kompetencija, analizu udžbenika, kurikularne osnove i modele za razvijanje vještina u nastavi, pripremu i planiranje nastavnog procesa te refleksiju kao neizostavni dio cijeloga nastavnog procesa.

Literatura:

1. Funk, Hermann; Kuhn, Christina; Skiba, Dirk; Spaniel-Weise, Dorothea; Wicke, Rainer E. (Hg.) (2017): Aufgaben, Übungen, Interaktion. Goethe-Institut. 1. Auflage. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen.
2. Krumm, Hans-Jürgen (Hg.) (2010): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. 1. und 2. Halbband. Ein internationales Handbuch. Berlin: de Gruyter Mouton
3. Burwitz-Melzer, Eva; Mehlhorn, Grit; Riemer, Claudia; Bausch, Karl-Richard; Krumm, Hans-Jürgen (Hg.) (2016): Handbuch Fremdsprachenunterricht. 6. völlig überarbeitete und erweiterte Auflage. Tübingen: A. Francke Verlag (UTB, 8043).
4. Tschirner, Erwin; Bärenfänger, Olaf; Möhring, Jupp (Hg.) (2016): Deutsch als fremde Bildungssprache. Das Spannungsfeld von Fachwissen, sprachlicher Kompetenz, Diagnostik und Didaktik. Tübingen: Stauffenburg Verlag (Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, Band 7).

Metodičko-didaktički pristupi i kompetencije u nastavi njemačkog kao stranog jezika (Methodisch-didaktische Ansätze und Kompetenzen im Fach *Deutsch als Fremdsprache*)

Studenti će u okviru ovoga kolegija razviti sposobnost da prepoznaju, opišu i razgraniče metode nastave stranih jezika te će razviti sposobnost da prepoznaju modele razvoja vještina u nastavi stranih jezika. Studenti će nadalje upoznati principe i standarde nastave stranih jezika: individualizacija, interkulturalna orijentacija, osiguranje kvalitete itd. Važan aspekt ovoga kolegija su metode nastave stranih jezika u prošlosti i sadašnjosti te standardi kvalitete i razvoj moderne nastave stranih jezika. Nadalje će se izučavati modeli razvoja vještina u nastavnom procesu, dijelovi nastavnog plana te gramatika i leksika u nastavi njemačkog jezika kao stranog jezika.

Literatura:

1. Schart, Michael; Legutke, Michael (2012): Lehrkompetenz und Unterrichtsgestaltung. 1. Auflage. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen.

2. Barkowski, Hans; Grommes, Patrick; Lex, Beate; Vicente, Sara; Wallner, Franziska; Winzer-Kiontke, Britta (Hg.) (2017): Deutsch als fremde Sprache. Goethe-Institut. 1. Auflage. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen.
3. Willenberg, Heiner (Hg.) (2007): Kompetenzhandbuch für den Deutschunterricht. Auf der empirischen Basis des DESI-Projekts. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren.
4. Helbig, Gerhard; Buscha, Joachim (2011): Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Neubearbeitung [Nachdr.]. Berlin: Langenscheidt.
5. Hoffmann, Ludger; Kameyama, Shin'ichi; Riedel, Monika; Şahiner, Pembe; Wulff, Nadja (Hg.) (2017): Deutsch als Zweitsprache. Ein Handbuch für die Lehrerbildung. Erich-Schmidt-Verlag, Berlin.

Didaktika i istraživanje medija: digitalni i analogni mediji u nastavi stranih jezika (Mediendidaktik und Medienforschung)

Glavni cilj ovoga kolegija je postignut ukoliko studenti na kraju kolegija znaju koje medije i na koji način mogu koristiti za učenje i podučavanje njemačkog jezika kao stranog jezika za različite ciljne grupe i u različitim situacijama. Studenti će moći evaluirati i kritički se osvrnuti na koncepte učenja koristeći novije teorijske pristupe iz domena didaktike medija. U okviru kolegija obradit će se prvenstveno teorija i empirija didaktičko-metodičkog koncepta upotrebe medija u nastavi stranih jezika te osnovni modeli i postupci kvalitativnog istraživanja medija. Važan dio kolegija bit će nesumnjivo i upotreba medijsko-didaktičkog koncepta u domenu kolegija te značaj medija za nastavni proces.

Literatura:

1. Brash, Bärbel; Pfeil, Andrea (Hg.) (2017): Unterrichten mit digitalen Medien. Goethe-Institut. 1. Auflage. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen.
2. Kerres, Michael (2012): Mediendidaktik. Konzeption und Entwicklung mediengestützter Lernangebote. 3. vollständig überarbeitete Auflage. München: Oldenbourg.
3. Arnold, Patricia; Kilian, Lars; Thilloßen, Anne Maria; Zimmer, Gerhard M. (2018): Handbuch E-Learning. Lehren und Lernen mit digitalen Medien. 5. Auflage. Bielefeld: W. Bertelsmann Verlag (utb Pädagogik, 4965).
4. Kerres, Michael: Mediendidaktik. Konzeption und Entwicklung digitaler Lernangebote. In: EBOOK PACKAGE Engineering, Computer Sciences 2017.

Društvo i kultura i interkulturalni dodiri u nastavi njemačkog kao stranog jezika (Landeskundevermittlung und interkulturelle Begegnung im DaF-Unterricht)

Studenti će u okviru ovoga kolegija usvojiti kulturološke teorije i koncepte te relevantnost društva i kulture i interkulturalnih dodira u nastavi njemačkog jezika kao stranog jezika, moći će samostalno izabrati sociokulturološke sadržaje za nastavu njemačkog jezika kao stranog jezika te će proširiti svoje interkulturološke kompetencije. U okviru kolegija će se obraditi kulturološko-teoretski pristupi, teorije i koncepti, metodički pristupi i koncepti nastave stranih jezika organizirane pod utjecajem društva i kulture te interkulturalnih dodira, književno-naučne osnove iz perspektive njemačkog jezika kao stranog jezika, didaktičko-metodički pristupi za rad sa književnim tekstovima u nastavi njemačkog jezika kao stranog jezika. Poseban naglasak će se staviti na praktični uvid u kulturu i historiju kulture njemačkog govornog područja, vježbe u diferenciranom doživljavanju sebe i drugih, kulturološku raznolikost, kulturološke problemi i procesi te didaktiziranje tekstova (npr. književnih i dr.).

Literatura:

1. Krumm, Hans-Jürgen (Hg.) (2010): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. 1. und 2. Halbband. Ein internationales Handbuch. Berlin: de Gruyter Mouton.
2. Hoffmann, Ludger; Kameyama, Shinichi; Riedel, Monika; Şahiner, Pembe; Wulff, Nadja (Hg.) (2017): Deutsch als Zweitsprache. Ein Handbuch für die Lehrerbildung. Erich-Schmidt-Verlag, Berlin.

Primijenjena lingvistika I (Angewandte Linguistik I)

Studenti će nakon odslušanog kolegija poznavati različite lingvističke deskriptivne modele i moći će ih upotrijebiti u njemačkom jeziku kao i u podučavanju njemačkog jezika. U uvodnom dijelu kolegija studentima se prezentira definicija primijenjene lingvistike, njen nastanak i razvoj. Kolegij će se prvenstveno fokusirati na primijenjenu lingvistiku u nastavi stranih jezika kao dominantnu temu primijenjene lingvistike. Objasniti će se razlika između jezične i komunikativne kompetencije i uočiti značaj komunikativne kompetencije u nastavi stranih jezika, kao i značaj pragmatičkih i sociolingvističkih aspekata jezika u nastavi stranih jezika. U okviru ovog dijela kolegija obrađivat će se usvajanje drugog i stranog jezika, testiranje jezika, nastava stranih jezika za pojedine struke i dizajniranje nastavnih programa. Osim toga, obrađivat će se druge oblasti kojima se bavi primijenjena lingvistika: forenzička lingvistika, primijenjena stilistika, leksikografija i vještački jezici (Esperanto, Interlingua). Pored toga će se obrađivati metode i postupci deskriptivnog pristupa jeziku kao i komparativne metode u kontekstu usvajanja i podučavanja jezika, osnovni jezično-tipološki parametri, osnovni lingvistički komparativni postupci na polju gramatike, leksike, pragmatike i njihov značaj za interkulturalni diskurs.

Literatura:

1. Settinieri, Julia; Horstmann, Susanne; Freitag, Dagmar (2017): Einführung in die Linguistik für DaF/DaZ. 1. Auflage. Paderborn: UTB (UTB M, 4750).
2. Adamzik, Kirsten (2010): Sprache. Wege zum Verstehen. 3. überarbeitete Auflage. Tübingen u.a.: Francke (UTB, 2172).
3. Tschirner, Erwin; Bärenfänger, Olaf; Möhring, Jupp (Hg.) (2016): Deutsch als fremde Bildungssprache. Das Spannungsfeld von Fachwissen, sprachlicher Kompetenz, Diagnostik und Didaktik. Tübingen: Stauffenburg Verlag (Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, Band 7).
4. Knapp, Karlfried; Antos, Gerd (Hg.) (2004): Angewandte Linguistik. Ein Lehrbuch. Tübingen: Francke (UTB für Wissenschaft Sprachwissenschaften, 8275).
5. Brinker, Klaus (2001): Text- und Gesprächslinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft).
6. Clément, Danièle (2000): Linguistisches Grundwissen. Eine Einführung für zukünftige Deutschlehrer. 2. Auflage. Wiesbaden: Westdt. Verlag (WV-Studium Linguistik, 173).
7. Krumm, Hans-Jürgen (Hg.) (2010): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. 1. und 2. Halbband. Ein internationales Handbuch. Berlin: de Gruyter.

Primijenjena lingvistika II (Angewandte Linguistik II)

Studenti će nakon odslušanog kolegija imati kritičke spoznaje lingvističke teorije na polju tekstne lingvistike i njenih interdisciplinarnih odnosa. U okviru kolegija obradit će se produkcija i recepcija kompleksnih jezičnih tvorevina, pravila po kojima se tvore te kako se njihova upotreba u socijalnom kontekstu determinira kognitivnim faktorima. Nadalje u okviru kolegija poseban naglasak će se staviti na teoriju moderne tekstne lingvistike, upotrebu jezičnih tvorevina u medijima, kognitivnu prerađu jezičnih tvorevina, interdisciplinarnu nauku o tekstu te tekstnu analizu.

Literatura:

1. Settinieri, Julia; Horstmann, Susanne; Freitag, Dagmar (2017): Einführung in die Linguistik für DaF/DaZ. 1. Auflage. Paderborn: UTB (UTB M, 4750).
2. Adamzik, Kirsten (2010): Sprache. Wege zum Verstehen. 3. überarbeitete Auflage. Tübingen u.a.: Francke (UTB, 2172).
3. Tschirner, Erwin; Bärenfänger, Olaf; Möhring, Jupp (Hg.) (2016): Deutsch als fremde Bildungssprache. Das Spannungsfeld von Fachwissen, sprachlicher Kompetenz, Diagnostik und Didaktik. Tübingen: Stauffenburg Verlag (Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, Band 7).
4. Knapp, Karlfried; Antos, Gerd (Hg.) (2004): Angewandte Linguistik. Ein Lehrbuch. Tübingen: Francke (UTB für Wissenschaft Sprachwissenschaften, 8275).
5. Brinker, Klaus (2001): Text- und Gesprächslinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft).
6. Clément, Danièle (2000): Linguistisches Grundwissen. Eine Einführung für zukünftige Deutschlehrer. 2. Auflage. Wiesbaden: Westdt. Verlag (WV-Studium Linguistik, 173).
7. Krumm, Hans-Jürgen (Hg.) (2010): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. 1. und 2. Halbband. Ein internationales Handbuch. Berlin: de Gruyter.

Pisanje naučnog i stručnog rada (Fachwissenschaftliches Arbeiten)

Na kraju kolegija uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da precizno i jasno izraze svoje ideje u pisanoj formi u formalnom, akademskom stilu te da se samostalno bave naučno-istraživačkim radom i pišu naučne i stručne radove. U okviru kolegija obradit će se osnovni principi pisanja naučnog rada, primarna i sekundarna literatura, rad u biblioteci, istraživanje, odabir teme, koncept, pisanje, reference, citiranje, Harvardski i drugi sistemi citiranja, logičko strukturiranje rada te razlika između naučnog i stručnog rada.

Literatura:

1. Eco, Umberto (2002): Wie man eine wissenschaftliche Abschlussarbeit schreibt. 9. Auflage. Heidelberg: C.F. Mueller.
2. Franck, Norbert; Starv, Joachim (2003): Die Technik wissenschaftlichen Arbeitens. Schoeningh: UTB.